

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PRITARIMO ANDRAGOGO PROFESINĖS VEIKLOS APRAŠUI

2013 m. spalio 22 d. Nr. V-996
Vilnius

Siekdamas plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas ir gerinti suaugusiųjų švietimo kokybę,
p r i t a r i u Andragogo profesinės veiklos aprašui (pridedama).

Švietimo ir mokslo ministras

Dainius Pavalkis

PRITARTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro 2013 m. spalio 22 d.
įsakymu Nr. V-996

ANDRAGOGO PROFESINĖS VEIKLOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Andragogo profesinės veiklos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia andragogo veiklos paskirtį, tikslus, uždavinius ir kompetencijas.

2. Rengiant Aprašą remiamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 66-1909); Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. 56-2761); Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. ISAK-433/A1-83 (Žin., 2004, Nr. 56-1957; 2008, Nr. 122-4647).

3. Aprašo paskirtis – apibrėžti andragogo profesijos tikslą, svarbiausias veiklos sritis, funkcijas ir toms funkcijoms atlikti reikalingas kompetencijas.

4. Aprašas gali būti naudojamas kuriant andragogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, sudarant andragogo darbo vietos instrukcijas, pareigybių aprašus, reikalavimus viešųjų pirkimų konkursams.

5. Šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Aprašu prisidedama prie mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strateginių dokumentų įgyvendinimo, sudarant sąlygas su suaugusiais asmenimis dirbančiam personalui tobulinti kvalifikaciją, užtikrinant besimokantiems suaugusiesiems aukštą teikiamų paslaugų kokybę, sudarant sąlygas plėtoti andragogines kompetencijas įvairių tipų švietimo įstaigose ir atsižvelgus į šalies ir regionų mokymosi visą gyvenimą poreikius įgyvendinant personalo kvalifikacijos tobulinimo programas.

7. Aprašas prisidės prie 2006 m. spalio 23 d. Europos Komisijos komunikato KOM (2006) 614 „Suaugusiųjų mokymasis: mokytis niekada nevēlu“, 2007 m. rugsėjo 27 d. Europos Komisijos komunikato tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui KOM (2007) 558 „Suaugusiųjų mokymosi veiksmų planas. Mokytis niekada nevēlu“, 2008 m. gegužės 22 d. Tarybos išvadų dėl suaugusiųjų mokymosi (2008/C 140/09), Europos Komisijos komunikato KOM (2010) „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“, Tarybos rezoliucijos „Dėl atnaujintos Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės“ (2011/C 372/01), priimtose 2011 m. lapkričio 28 d., ir kitų švietimo sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo.

II. ANDRAGOGO PROFESIJOS PASKIRTIS, TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

8. Andragogo, įgijusio valstybės nustatytą išsilavinimą ir andragogo kvalifikaciją, patvirtinančią galimybę dirbti andragoginį darbą, profesijos visuomeninė paskirtis:

8.1. skatinti suaugusiųjų gebėjimą mokytis, taip didinant suaugusiųjų įsidarbinimo galimybes ir skatinant verslumą bei nuolatinį žinių siekimą savo ir visuomenės gerovei;

8.2. skatinti suaugusiųjų socialinį ir pilietinį aktyvumą siekiant dalijimosi patirtimi, taip išsvengiant socialinės atskirties ir kitų socialinių problemų.

9. Andragogo profesijos tikslas – derinant mokymosi visą gyvenimą nuostatas ir norinčių mokytis suaugusių asmenų poreikius, kurti suaugusiesiems mokymosi sąlygas, galimybes ir situacijas.

10. Andragogo profesijai keliami uždaviniai:

10.1. užtikrinti suaugusių asmenų mokymui ir mokymuisi būtinas sąlygas ir sudaryti jiems galimybes mokytis visą gyvenimą;

10.2. teikti kokybiškas suaugusiųjų mokymo ir mokymosi paslaugas;

10.3. atlikti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi paslaugų kokybės vertinimą.

III. ANDRAGOGO PROFESINĖS VEIKLOS FORMOS, SRITYS IR FUNKCIJOS

11. Andragogo profesinės veiklos formos:

11.1. Formalusis suaugusiųjų švietimas – suaugusiųjų švietimas, vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas švietimo programas, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija arba pripažįstama kompetencija, reikalinga įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.

11.2. Neformalusis suaugusiųjų švietimas – švietimas, kurio paskirtis – sudaryti sąlygas ne jaunesniam kaip 18 metų asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kompetencijų.

11.3. Savišvietos galimybių kūrimas – galimybių nuolat savarankiškai mokytis, naudojantis supančia informacijos erdve (bibliotekomis, visuomenės informavimo priemonėmis, internetu, muziejais ir kita) ir iš kitų perimama gyvenimo patirtimi, suteikimas suaugusiam asmeniui.

11.4. Profesinio orientavimo – profesinio informavimo, konsultavimo ir ugdymo karjerai – paslaugų, kurios padeda suaugusiam asmeniui rinktis jam tinkamą švietimą ir užimtumą, įgyti karjeros planavimo ir valdymo kompetencijas ir aktyviai kurti savo profesinę karjerą, teikimas.

12. Andragogo profesinės veiklos sritys:

12.1. edukacinė, kurioje vykdoma mokymosi poreikių analizė ir realizuojamas mokymo ir mokymosi procesas, o rezultatas yra suaugusiųjų mokymosi pasiekimai, mokymo ir (ar) mokymosi metodika, programa, projektas ir kt.;

12.2. vadybinė, kurioje planuojamos ir įgyvendinamos suaugusiųjų mokymo ir mokymosi sąlygos ir galimybės, o rezultatas yra suaugusiųjų mokymo ir (ar) mokymosi paslaugos parengimas ir teikimas;

12.3. tiriamoji, kurioje vertinamas suaugusiųjų švietimas, mokymas ir mokymasis, o rezultatas yra mokymosi visą gyvenimą įgyvendinimo patirties refleksija.

13. Andragogo profesinės veiklos funkcijų grupės:

13.1. mokymo ir mokymosi situacijų suaugusiesiems kūrimas, apimantis funkcijas, nukreiptas į besimokančiųjų kompetencijų įgijimą ir plėtojimą konkrečioje situacijoje;

13.2. mokymo ir mokymosi galimybių užtikrinimas, apimantis funkcijas, orientuotas į suaugusiųjų poreikius tenkinančių mokymo ir mokymosi galimybių kūrimą, švietimo paslaugų projektavimą ir teikimą (mokymo ir (ar) mokymosi programų, aplinkų ir paramos sistemų kūrimą);

13.3. mokymo ir mokymosi sąlygų suaugusiesiems sudarymas, apimantis funkcijas, nukreiptas į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą, aptarnaujančių įstaigų ir organizacijų steigimą bei suaugusiųjų švietimo darbuotojų rengimą, taip sudarant mokymo ir mokymosi sąlygas suaugusiesiems;

13.4. mokymosi visą gyvenimą perspektyvų suaugusiesiems kūrimas, apimantis funkcijas, orientuotas į mokymosi visą gyvenimą vizijų ir tikslų numatymą, strateginių dokumentų rengimą ir jų įgyvendinimo stebėseną, taip kuriant mokymosi visą gyvenimą perspektyvas suaugusiesiems.

IV. ANDRAGOGO KOMPETENCIJOS

14. Andragogo profesinės kompetencijos apibrėžia gebėjimus, kurie reikalingi atliekant konkrečias funkcijas suaugusiųjų švietimo sferoje, t. y. visuomenės veiklos srityje, kurioje realizuojama valstybės suaugusiųjų švietimo politika, apimant visą suaugusiųjų mokymosi erdvę nuo jų darbo, buitės, sveikatos ir laisvalaikio iki socialinių ir ekonominių santykių. Andragogo profesinės kompetencijos priskiriamos trims veiklos sritims: edukacinei, vadybinei ir tiriamajai.

15. Edukacinės veiklos srityje andragogas turi gebėti:

15.1. realizuoti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi procesus: tenkinti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi poreikius, taikant parengtas mokymo ir mokymosi programas, priemones, metodus, strategijas ir išteklius; motyvuoti besimokančiuosius ir skatinti jų poreikį mokytis visą gyvenimą; kokybiškai įgyvendinti mokymo ir mokymosi situacijų planus; vertinti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi pasiekimus;

15.2. kurti mokymo ir mokymosi paslaugas suaugusiesiems: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais rengti mokymo ir mokymosi programas suaugusiesiems; teikti jiems mokymosi pagalbą konsultuojant ir informuojant; kurti fizinę, technologinę, psichologinę, socialinę mokymo ir mokymosi aplinką; vertinti, ar mokymo (mokymosi) aplinkos teikiama pagalba atitinka besimokančiųjų poreikius;

15.3. kurti inovacijas, skatinančias suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose: numatyti perspektyvias suaugusiųjų švietimo ir mokymo (mokymosi) praktikas (iniciatyvas, inovacijas); inicijuoti ir palaikyti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi regionuose, bendruomenėse, tinkluose ir organizacijose inovacijų įgyvendinimą; kurti mokymosi visą gyvenimą sąlygas užtikrinančius projektus; vertinti mokymosi visą gyvenimą sąlygas;

15.4. numatyti mokymosi visą gyvenimą idėjos įgyvendinimo suaugusiųjų švietime gaires: kurti mokymosi visą gyvenimą kultūros vystymo koncepciją; bendradarbiauti kuriant mokymąsi visą gyvenimą skatinančias nacionalines suaugusiųjų švietimo programas; taikyti priemones, didinančias suaugusiųjų mokymosi prieinamumą; vertinti mokymosi visą gyvenimą patirtį nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyse.

16. Vadybinės veiklos srityje andragogas turi gebėti:

16.1. planuoti ir organizuoti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi procesus: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais planuoti ir valdyti suaugusiųjų mokymosi situacijas; kurti ir palaikyti lygiavertę sąveiką su besimokančiais; organizuoti suaugusiųjų mokymo ir mokymosi veiklas; į(si)vertinti suaugusiųjų mokymosi situacijas;

16.2. planuoti, organizuoti ir koordinuoti mokymosi paslaugų suaugusiesiems teikimą: vadovaujantis mokymosi visą gyvenimą principais kurti suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikimo projektus; koordinuoti suaugusiųjų mokymosi paslaugų vykdytojų veiklas, derinant besimokančiųjų, klientų, užsakovų ir socialinių partnerių poreikius; organizuoti mokymosi visą gyvenimą paslaugų kūrimo veiklas; į(si)vertinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų kokybę;

16.3. sudaryti fizines, technines, socialines ir kitas sąlygas suaugusiesiems mokytis visą gyvenimą tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose: projektuoti suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančią infrastruktūrą (andragogų rengimo, informavimo, orientavimo, konsultavimo, kvalifikacijų vertinimo, pripažinimo, tobulinimo, akreditavimo sistemas); koordinuoti institucijų, kuriančių mokymąsi visą gyvenimą skatinančias sąlygas suaugusiesiems, veiklas; organizuoti suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančių sistemų veiklą; vertinti mokymosi visą gyvenimą sąlygų kokybę;

16.4. koordinuojant mokymosi visą gyvenimą iniciatyvas rengti strateginius suaugusiųjų švietimo kaitos dokumentus: rengti strateginius suaugusiųjų švietimo kaitos dokumentus, numatančius mokymosi visą gyvenimą kultūros plėtrą; koordinuoti strateginių suaugusiųjų švietimo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo veiklas; įvertinti nacionalinės suaugusiųjų švietimo sistemos funkcionavimą mokymosi visą gyvenimą kultūros kontekste.

17. Tiriamosios veiklos srityje andragogas turi gebėti:

17.1. atlikti praktinės veiklos tyrimą: parengti profesinės veiklos tyrimo projektą; parengti ir pritaikyti duomenų rinkimo ir analizės priemones; atlikti veiklos tyrimą tinkamai naudojant duomenų rinkimo ir analizės metodus bei priemones; remiantis veiklos tyrimo rezultatais numatyti praktinės veiklos tobulinimo galimybes;

17.2. tirti mokymosi paslaugų suaugusiesiems kokybę: pasirinkti suaugusiųjų mokymosi tyrimo tikslams pasiekti tinkamus tyrimo tipus ir metodus; sudaryti tyrimo dalyvių visumą, įtraukiant į tyrimą visas paslaugos kokybe suinteresuotas asmenų grupes (kūrėjus, teikėjus, klientus, užsakovus ir pan.); atlikti tyrimus, padedančius į(si)vertinti suaugusiųjų mokymosi paslaugos kokybę; remiantis tyrimų rezultatais gerinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų kokybę;

17.3. tirti tinkluose, regionuose, bendruomenėse ir organizacijose sudarytų mokymosi visą gyvenimą sąlygų kokybę ir gerinimo perspektyvas: projektuoti ir atlikti tyrimus, teikiančius informaciją apie suaugusiųjų mokymąsi visą gyvenimą aptarnaujančios infrastruktūros būklę ir plėtojimo perspektyvas; naudoti atliktų tyrimų rezultatus komunikacijai tarp skirtinguose suaugusiųjų švietimo sferos lygmenyse dirbančių andragogų; remiantis tyrimų rezultatais atskleisti perspektyvias, mokymosi visą gyvenimą kultūros kūrimą skatinančias iniciatyvas;

17.4. tirti suaugusiųjų švietimo situaciją, patirtį ir perspektyvas nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyse: kurti suaugusiųjų švietimo, pagrįsto mokymosi visą gyvenimą principais, tyrimų projektus; panaudoti atliktų tyrimų rezultatus suaugusiųjų mokymosi poreikių bei mokymosi visą gyvenimą perspektyvų analizei; dalyvauti atliekant esamos suaugusiųjų švietimo situacijos (mokymosi poreikių) ir ateities tendencijų (mokymosi visą gyvenimą perspektyvų) tyrimus; remiantis tyrimų rezultatais numatyti inovacijas, skatinančias mokymosi visą gyvenimą kultūros kūrimą.

18. Andragogo bendrąją kompetenciją sudaro pagrindiniai gebėjimai, leidžiantys kokybiškai atlikti profesinės veiklos uždavinius:

18.1. gebėjimas sistemiskai mąstyti, iniciatyvumas, kūrybiškumas;

18.2. gebėjimas priimti ir teikti grįžtamąjį ryšį: bendrauti, bendradarbiauti, prisiimti atsakomybę, dirbti komandoje;

18.3. gebėjimas naudotis informacinėmis technologijomis: valdyti informaciją, naudoti informacinių komunikacinių technologijų bendravimo priemones, plėtoti profesinius ryšius nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis;

18.4. gebėjimas reflektuoti savo patirtį, mokytis ir tobulėti: pasirengimas nuolat kelti pažinimo lygį ir poreikį, asmeninio potencialo realizavimas, naujų žinių ir mokėjimų siekimas, saviugdosa plėtra, asmeninių savybių tobulinimas.